2023/2682

28.11.2023.

ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2023/2682

od 27. studenoga 2023.

o mjeri pomoći u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći radi potpore vojnim akterima i mornaricama obalnih država uključenih u operacije pomorske sigurnosti u Gvinejskom zaljevu

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 28. stavak 1. i članak 41. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

(1) Odlukom Vijeća (ZVSP) 2021/509 ([1]) uspostavljen je Europski instrument mirovne pomoći (EPF) kako bi države članice financirale djelovanja Unije u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike u cilju očuvanja mira, sprečavanja sukoba i jačanja međunarodne sigurnosti na temelju članka 21. stavka 2. točke (c) Ugovora. Osobito, na temelju članka 1. stavka 2. Odluke (ZVSP) 2021/509, EPF se upotrebljava za financiranje mjera pomoći kao što su djelovanja za jačanje kapaciteta trećih država te regionalnih i međunarodnih organizacija povezanih s vojnim i obrambenim pitanjima.

(2) Povodom desete obljetnice Kodeksa ponašanja iz Yaoundéa, Unije i njegove države članice ponovno su istaknuli svoju potporu regiji Gvinejskog zaljeva i obnovili svoju predanost jačanju pomorske sigurnosti u tom području.

(3) Vijeće je 4. svibnja 2022. odobrilo koncept moguće mjere pomoći u korist obalnih država Gvinejskog zaljeva, čiji je glavni cilj potpora aktivnostima pomorske sigurnosti i borbe protiv piratstva pod afričkim vodstvom koje u Gvinejskom zaljevu provode vojni akteri, kako bi se u konačnici smanjila učestalost, trajanje i intenzitet nasilja i kriminala te zaštitila mornarička plovila, kao i obalno stanovništvo i njihova egzistencija.

(4) U okviru koncepta Vijeće je odobrilo pripremnu mjeru na kojoj će se temeljiti budući prijedlog Visokog predstavnika za vanjske poslove i sigurnosnu politiku („Visoki predstavnik”) u pogledu mjere pomoći za jačanje pomorske sigurnosti u Gvinejskom zaljevu. Pripremna mjera provodila se od rujna do prosinca 2022. s dvostrukim ciljem: prvo, utvrđivanje i razvijanje tehničke specifikacije sustava obavještajnog rada, nadzora i izviđanja (ISR) te pružanje objektivnih i transparentnih kriterija kako bi se omogućio odabir njezine lokacije te, drugo, ocjenjivanje mornarice obalnih država kako bi se utvrdile one koje su tehnički i politički najprikladnije za ostvarivanje ciljeva mjere pomoći. Rezultati pripremne mjere pokazali su da je zračna letjelica s posadom optimalno rješenje za sustav ISR, a Kamerun, Gana, Kongo i Benin utvrđeni su kao najprikladnije obalne države Gvinejskog zaljeva s dovoljno morskih, regulatornih i političkih kapaciteta za sudjelovanje u mjeri pomoći.

(5) Tijekom siječnja i lipnja 2023. proveden je niz pripremnih i informativnih događanja, uključujući misije na terenu, kako bi se dodatno pojednostavnili i razradili nalazi iz pripremne mjere te osigurala potpuna koordinacija i suradnja s prethodno odabranim obalnim državama Gvinejskog zaljeva i s regionalnim organizacijama koje su dio strukture iz Yaoundéa, osobito Regionalnim centrom za pomorsku sigurnost u Srednjoj Africi (CRESMAC), Regionalnim centrom za pomorsku sigurnost u zapadnoj Africi (CRESMAO), Međuregionalnim koordinacijskim centrom (ICC) i multinacionalnim centrima za pomorsku koordinaciju (MMCC-ovi) u Douali, Accri i Pointe Noireu. Kao rezultat navedenog angažmana i na temelju izražene spremnosti prethodno odabranih obalnih država Gvinejskog zaljeva, Kamerun i Gana odabrani su kao korisnici mjere pomoći.

([1]) Odluka Vijeća (ZVSP) 2021/509 od 22. ožujka 2021. o uspostavi Europskog instrumenta mirovne pomoći i o stavljanju izvan snage Odluke (ZVSP) 2015/528, (SL L 102, 24.3.2021., str. 14.).

(6) S obzirom na složenost mjere pomoći i kako bi se ograničio mogući politički ili tehnički rizik, pomoć obalnim državama Gvinejskog zaljeva u području pomorske sigurnosti bit će postupna. Na temelju šestomjesečne procjene mjere pomoći može se donijeti odluka o nastavku i proširenju potpore na druge obalne države Gvinejskog zaljeva, moguće u 2024.

(7) Visoki predstavnik primio je 16. lipnja 2023. zahtjev Gane da Unija pomogne ganskoj mornarici u nabavi ključne opreme za jačanje njezinih operativnih sposobnosti u pogledu ophodnje na otvorenom moru.

(8) Visoki predstavnik primio je 19. rujna 2023. zahtjev Kameruna da Unija pomogne kamerunskoj mornarici u nabavi ključne opreme za jačanje njezinih operativnih sposobnosti u pogledu ophodnje na otvorenom moru te da pomogne strukturi iz Yaoundéa u pružanju usluga ISR s pomoću zrakoplova s posadom kako bi se poboljšali operativni kapaciteti država članica strukture iz Yaoundéa u njihovu nadzoru u Gvinejskom zaljevu, s krajnjim ciljem poboljšanja pomorske sigurnosti u toj regiji.

(9) Mjere pomoći treba provoditi uzimajući u obzir načela i zahtjeve utvrđene u Odluci (ZVSP) 2021/509, osobito uzimajući u obzir usklađenost sa Zajedničkim stajalištem Vijeća 2008/944/ZVSP ([2]), te u skladu s pravilima za izvršenje prihoda i rashoda koji se financiraju u okviru EPF-a.

(10) Vijeće ponovno potvrđuje svoju odlučnost u zaštiti, promicanju i ostvarivanju ljudskih prava, temeljnih sloboda i demokratskih načela te jačanju vladavine prava i dobrog upravljanja u skladu s Poveljom Ujedinjenih naroda, Općom deklaracijom o ljudskim pravima i međunarodnim pravom, posebno međunarodnim pravom o ljudskim pravima i međunarodnim humanitarnim pravom,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Uspostava, ciljevi, područje primjene i trajanje

1. Uspostavlja se mjera pomoći u korist strukture iz Yaoundéa, Kameruna i Gane („korisnici”) koja se financira u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći (EPF) („mjera pomoći”).

2. Cilj je mjere pomoći jačanje operacija borbe protiv piratstva i pomorske sigurnosti te aktivnosti odvraćanja u Gvinejskom zaljevu jačanjem kapaciteta strukture iz Yaoundéa i njezinih država članica, osobito poboljšanjem njihove informiranosti o stanju u pomorstvu te povećanjem kapaciteta odabranih obalnih mornarica za ophodnju na otvorenom moru kako bi se u konačnici smanjila učestalost kriminala te zaštitila pomorska plovila i resursi, kao i obalno stanovništvo i njihova egzistencija.

3. Kako bi se postigao cilj utvrđen u stavku 2., mjerom pomoći financiraju se sljedeće vrste opreme i usluga koji nisu namijenjeni za primjenu smrtonosne sile:

(a) pružanje usluga ISR s pomoću zrakoplova s posadom tijekom razdoblja od godine dana; Nacionalni centar za pomorske operacije kamerunske mornarice u Douali odgovoran je za primanje, daljnju obradu i dijeljenje informacija ISR-a s drugim regionalnim centrima i centrima za pomorsku koordinaciju strukture iz Yaoundéa putem regionalnog informacijskog sustava strukture iz Yaoundéa;

(b) potpora plovilima u ophodnji za:

   i. Kamerun, osiguravanjem interventnih motornih čamaca;

   ii. Ganu, osiguravanjem pomorskih sustava bespilotnih zrakoplova za nadzor na moru, inženjerskog materijala za usluge za čamce te ronilačke opreme;

(c) stručnjak za tehničku pomoć mornaricama Kameruna i Gane;

([2]) Zajedničko stajalište Vijeća 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008. o definiranju zajedničkih pravila kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme (SL L 335, 13.12.2008., str. 99.).

(d) jedan pomorski asistent za povezivanje sa sastavnicama strukture iz Yaoundéa, tj. ICC-om, CRESMAC-om, CRESMAO-om i MMCC-ovima u Douali, Kamerun, i Accri, Gana.

4. Mjera pomoći traje 48 mjeseci od donošenja ove Odluke.

Članak 2.

Financijski aranžmani

1. Financijski referentni iznos namijenjen pokrivanju rashoda povezanih s mjerom pomoći iznosi 21 000 000 EUR.

2. Svim se rashodima upravlja u skladu s Odlukom (ZVSP) 2021/509 i pravilima za izvršenje prihoda i rashoda koji se financiraju u okviru EPF-a.

Članak 3.

Aranžmani s korisnicima

1. Visoki predstavnik dogovara potrebne aranžmane s korisnicima kako bi se osiguralo da korisnici poštuju zahtjeve i uvjete utvrđene ovom Odlukom, što je uvjet za pružanje potpore u okviru mjere pomoći.

2. Aranžmani iz stavka 1. uključuju odredbe kojima se korisnika obvezuje osigurati:

(a) da jedinice oružanih snaga Kameruna i Gane koje primaju potporu u okviru mjere pomoći poštuju relevantno međunarodno pravo, posebno međunarodno pravo u području ljudskih prava i međunarodno humanitarno pravo;

(b) pravilnu i učinkovitu upotrebu sve imovine dodijeljene u okviru mjere pomoći u svrhe za koje je pružena;

(c) dostatno održavanje sve imovine dodijeljene u okviru mjere pomoći kako bi se osigurala njezina upotrebljivost i operativna dostupnost tijekom njezina vijeka trajanja;

(d) da se imovina pružena ili održavana u okviru mjere pomoći neće na kraju njezina vijeka trajanja izgubiti niti bez suglasnosti Odbora za Instrument osnovanog Odlukom (ZVSP) 2021/509 prenijeti na osobe ili subjekte koji nisu utvrđeni u dotičnim aranžmanima.

3. Aranžmani iz stavka 1. uključuju odredbe o suspenziji i ukidanju potpore u okviru mjere pomoći u slučaju da se utvrdi da je korisnik prekršio obveze utvrđene u stavku 2.

Članak 4.

Provedba

1. Visoki predstavnik odgovoran je za osiguravanje provedbe ove Odluke u skladu s Odlukom (ZVSP) 2021/509 te s pravilima za izvršenje prihoda i rashoda koji se financiraju u okviru EPF-a, u skladu s integriranim metodološkim okvirom za procjenu i utvrđivanje potrebnih mjera i kontrola za mjere pomoći u okviru EPF-a.

2. Aktivnosti iz članka 1. stavka 3. provodi *Fundación Internacional y para Iberoamérica de Administración y Políticas Públicas (FIIAPP) – Cooperación Española*.

Članak 5.

Praćenje, kontrola i evaluacija

1. Visoki predstavnik prati korisnikovo poštovanje obveza utvrđenih u članku 3. To praćenje koristi se kako bi se pružio uvid u kontekst i rizike od kršenja obveza utvrđenih u skladu s člankom 3. i kako bi se doprinijelo sprečavanju takvih kršenja, što uključuje povrede međunarodnog prava u području ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava od strane jedinica koje primaju potporu u okviru mjere pomoći.

2. Kontrola opreme i materijala nakon otpreme organizirana je kako slijedi:

(a) provjera isporuke, pri čemu potvrde o isporuci EPF-a moraju potpisati snage krajnjeg korisnika prilikom prijenosa vlasništva;

(b) izvješćivanje, pri čemu korisnik jednom godišnje mora izvješćivati o aktivnostima provedenim s opremom, materijalom i uslugama pruženima u okviru mjere pomoći i o inventaru određenih predmeta sve dok Politički i sigurnosni odbor (PSO) ne procijeni da takvo izvješćivanje više nije potrebno;

(c) posjete na licu mjesta, pri čemu korisnik na zahtjev Visokog predstavnika i revizora EPF-a mora omogućiti pristup radi provedbe kontrola i revizija EPF-a.

3. Visoki predstavnik provodi završnu evaluaciju po završetku mjere pomoći kako bi se procijenilo je li mjera pomoći doprinijela ostvarivanju ciljeva iz članka 1. stavka 2.

Članak 6.

Izvješćivanje

Tijekom razdoblja provedbe Visoki predstavnik podnosi PSO-u šestomjesečna izvješća o provedbi mjere pomoći u skladu s člankom 63. Odluke (ZVSP) 2021/509. Administrator za mjere pomoći redovito obavješćuje Odbor za Instrument osnovan Odlukom (ZVSP) 2021/509 o izvršenju prihoda i rashoda u skladu s člankom 38. te odluke, među ostalim pružanjem informacija o uključenim dobavljačima i podugovarateljima.

Članak 7.

Suspenzija i ukidanje

1. PSO može odlučiti u cijelosti ili djelomično suspendirati provedbu mjere pomoći u skladu s člankom 64. Odluke (ZVSP) 2021/509.

2. PSO može također preporučiti da Vijeće ukine mjeru pomoći.

Članak 8.

Stupanje na snagu

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu 27. studenoga 2023.

Za Vijeće
Predsjednica
Y. DÍAZ PÉREZ